



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 253/2016
23.02.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Др Драгише Слијепчевића, као председника већа, судије Бранка Станића, Гордане Ајншпилер Поповић, Звездане Лутовац и Јелене Боровац као чланова већа, у привредном спору тужиоца АА из ..., Улица ... број .../..., кога заступају Петар и Гордана Ракочевић, адвокати из ..., против туженог „ББ“ ..., Улица ... број ..., кога заступа Ортачко адвокатско друштво „Карановић и Николић“ - адвокат Драган Карановић из ..., ради чинидбе, вредност предмета спора 103.992,48 динара, решавајући по ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1717/15 од 01.06.2016. године, донео је у седници већа одржаној дана 23.02.2017. године следећу

ПРЕСУДУ

1) ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж број 1717/15 од 01.06.2016. године.

2) ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж број 1717/15 од 01.06.2016. године и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Привредног суда у Нишу П бр. 106//2014 од 12.05.2015. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени „ББ“ ... из ..., да тужиоцу АА из ..., исплати трошкове ревизијског поступка у износу од 71.390,00 динара, у року од осам дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Нишу П бр. 106/2014 од 12.05.2015. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да откупи од тужиоца укупно 144 акције са правом гласа ISIN br. ... издаваоца привредно друштво „ВВ“ ... из ..., по цени од 722,17 динара за једну акцију са правом гласа, тако што ће на име откупа, тужиоцу исплатити укупно 103.992,48 динара, у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 1717/15 од 01.06.2016. године, преиначена је пресуда Привредног суда у Нишу П бр. 106/2014 од 12.05.2015. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за обавезивање туженог да откупи 144 акције са правом гласа издаваоца Привредног друштва „ВВ“ ... из ..., по цени од 722,17 динара за једну акцију са правом гласа, и да на име откупа акција исплати тужиоцу 103.992,48 динара. Тужилац је обавезан да туженом у року од осам дана плати трошкове поступка у износу од 15.800,00 динара, под претњом извршења.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж број 1717/15 од 01.06.2016. године, тужилац преко пуномоћника из реда адвоката је благовремено изјавио ревизију, коју је поднео у складу са одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, јер сматра да је потребно размотрити питања од општег интереса и у интересу равноправности грађана, као и ради уједначавања судске праксе и евентуалног тумачења права. Тужилац сматра да му је другостепеном одлуком повређено уставно право на судску заштиту и да је побијана одлука донета погрешном применом материјалног права и уз битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и став 2. тачка 10. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14) је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права.

Врховни касациони суд полазећи од наведене одредбе Закона о парничном поступку је у конкретном случају оценио да постоји потреба да се размотри правно питање од општег интереса, које се односи на права мањинских акционара на откуп акција у поступку преузимања акционарских друштава који се спроводи по Закону о преузимању акционарских друштава, те је дозволио посебну ревизију а затим у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, испитао побијану пресуду и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 ст. 1 и 2 Закона о парничном поступку, на које се ревидент позива, нити повреде на које ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је акционар привредног друштва „ВВ“ ... из ... и поседује 144 акције са правом гласа.

Тужени је прве акције емитента „ВВ“ ... из ..., стекао на основу уговора о продаји капитала методом јавне аукције који је закључен дана 03.08.2006. године и по том основу је стекао 77,50 % капитала наведеног субјекта приватизације. Потом је тужени извршавајући обавезу инвестирања у субјект приватизације, извршио докапитализацију и на тај начин стекао 83,69 % акција субјекта приватизације, да би потом поново извршио докапитализацију дана 31.12.2009.

године када је стекао додатних 26.266 акција емитента, односно 2,77 % од укупног броја емитованих акција.

Обавештењем Комисије за хартије од вредности од 14.05.2010. године, емитент ВВ обавештен је да је у поступку надзора утврђено да је тужени стекао акције емитента, а да није поступио у складу са обавезом и одмах обавестио Комисију ХоВ, циљно друштво и Београдску берзу и објавио понуду за преузимање акција на начин одређен Законом о преузимању акционарских друштава. Решењем Комисије ХоВ .../...-...-...-...-... од 10.05.2010. године утврђено је да тужени нема право гласа по основу 26.266 акција емитента ВВ, па му је наложено да отклони повреде тако што ће поднети захтев Комисији за одобрење понуде за преузимање акција издаваоца, или да отуђи додатно стечене акције и то 26.266 акција у року од 3 месеца по пријему решења, под условом да нема средстава за понуду за преузимање акција.

Првостепеном пресудом је утврђено да је тужени, према решењу Комисије за хартије од вредности од 10.05.2010. године и обавештењу те комисије од 14.05.2010. године био у обавези да објави понуду за преузимање акција и то 26.266 акција и да о томе обавести Комисију за хартије од вредности, циљно друштво и организациони облик организованог тржишта, али да то није учинио. Имајући у виду одредбу члана 41б Закона о преузимању привредних друштава која прописује да ако понуђач не објави понуду за преузимања под условима и на начин прописаним овим законом, сваки акционар циљног друштва може путем суда захтевати откуп акција са правом гласа под условима под којима је морала бити објављена понуда за преузимање, првостепени суд на основу наведене одредбе Закона, усвојио је тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му исплати износ од 722,17 динара по акцији, која вредност није оспоравана током поступка.

Привредни апелациони суд у Београду у пресуди која се ревизијом побија Пж 1717/15 од 01.06.2016. године, заузима сасвим другачији став, те уважава жалбу туженог и преиначује првостепену пресуду тако што одбија тужбени захтев тужиоца као неоснован, налазећи да је првостепени суд погрешно применио материјално право. Другостепени суд је образложио побијану одлуку наводима да је тек Законом о изменама и допунама Закона о преузимању акционарских друштава („Службени гласник РС“ број 99/11 од 27.12.2011. године) додата одредба члана 41б у коме је у ставу 1. прописано да ако понуђач не објави понуду за преузимање под условима и на начин прописан Законом, сваки акционар циљног друштва може захтевати путем суда откуп акција са правом гласа под условима под којима је морала бити објављена понуда за преузимање, па је првостепени суд у конкретном случају погрешно применио материјално право јер је на конкретну правну ситуацију, ретроактивно применио одредбу члана 41б која је почела да се примењује тек од 01.02.2012. године, а спорни промет 26,266 акција привредног друштва, за које је Комисија за хартије од вредности навела да је потребно објавити понуду, евидентиран 31.12.2009. године, тако да на ту ситуацију није било места за примену цитиране одредбе члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава.

Према оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца истиче да је другостепени суд приликом доношења побијане одлуке погрешно

применио материјално право и то одредбе Закона о преузимању акционарских друштава.

Тужени је започео преузимање циљног друштва дана 31.12.2009. године и тада је настала његова обавеза за објављивање понуде за преузимање на основу члана 6. став 1. тада важећег Закона о преузимању акционарских друштава („Службени гласник РС“ број 46/06; 107/09). Решењем Комисије за хартије од вредности број .../...-...-...-...-...од 10.05.2010. године, утврђена је повреда Закона о преузимању акционарских друштава, па је наложено туженом да поднесе захтев Комисији за одобрење понуде за преузимање акција издаваоца „ВВ“ ... и да на тај начин објави понуду за преузимање 26.266 акција циљног друштва. Тужени није поступио по налогу Комисије и није објавио јавну понуду за преузимање акција. Решењем Комисије за хартије од вредности број .../...-...-...-...-...од 16.07.2014. године утврђено је да тужени није поступио према решењу Комисије од 10.05.2010. године и као санкција за повреду Закона о преузимању акционарских друштава, Комисија је одузела права гласа туженом на 26.266 акција решењем од 10.05.2010. године. Према утврђеном чињеничном стању, тужени без обзира на садржину наведеног решења Комисије за хартије од вредности, није поднео захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање акција, што значи да у таквој ситуацији, акционари циљног друштва, међу којима је и тужилац, имају право на основу одредбе члана 41б став 1. сада важећег Закона о преузимању акционарских друштава, да путем месно надлежног суда захтевају откуп акција.

То са разлога што Закон о преузимању акционарских друштава („Службени гласник РС“ број 99/2011), у прелазним и завршним одредбама у члану 50. регулише започето преузимање и прописује да поступак преузимања који је у току на дан ступања на снагу овог закона (01.02.2012.г.) окончаће се по одредбама овог закона, ако у њему понуђач још није добио решење Комисије о одобрењу објављивања понуде за преузимање.

Према стању у списима, на дан подношења тужбе 04.02.2014. године, тужени није поступио по налогу Комисије, није поднео захтев Комисији за одобрење објављивања понуде за преузимање, нити добио решење Комисије о одобрењу објављивања понуде за преузимање, што значи да се у конкретном случају на започето преузимање, примењује одредба члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава а што даље значи да је тужилац стекао право на основу одредби члана 3. став 1. тач. 1. и 2, члана 6. став 1. и члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава, да преко месно надлежног суда захтева откуп акција, тако да је погрешан закључак другостепеног суда изражен у побијаној одлуци да се у конкретној ситуацији, ретроактивно примењује члан 41б Закона о преузимању акционарских друштава, што је био разлог преиначења првостепене пресуде.

Потребно је нагласити, да се у конкретном случају ради о праву мањинских акционара на откуп акција према условима понуде, које остварују у поступку преузимања акционарских друштава по Закону о преузимању акционарских друштава, те ово право акционара, по овом закону, не треба мешати нити поистовећивати са правом на принудни откуп и принудну продају акција који институт је предвиђен Законом о привредним друштвима, јер се ради о

потпуно два различита института и две различите ситуације у којима се врши откуп акција и остварују права акционара.

На основу свега изложеног, Врховни касациони суд применом процених овлашћења из члана 416. Закона о парничном поступку, преиначио побијану другостепену пресуду, тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду којом је обавезан тужени да откупи од тужиоца укупно 144 акције са правом гласа ISIN br. ... издаваоца привредно друштво „ВВ“ ... из ..., по цени од 722,17 динара за једну акцију са правом гласа, тако што ће на име откупа, тужиоцу исплатити укупно 103.992,48 динара, у року од осам дана од дана пријема пресуде. Вредност акције утврђена је у првостепеном поступку од стране овлашћеног ревизора.

Тужилац је успео у ревизијском поступку па му према одредби члана 154. и 165. Закона о парничном поступку, припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка по АТ и ТТ и то: за састав поднеска-ревизије 12.000,00 за судску таксу на ревизију 23.756,00 динара и судску таксу на одлуку по ревизији 35.634,00 динара, што укупно износи 71.390,00 динара, како је и одлучено у изреци.

Председник већа-судија
Др Драгиша Слијепчевић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић